

Slutsatser från GD-forum 2024

Nedan är tre slutsatser sprungna ur de runda-bord-samtal som fördes under GD-forums nätverksträff 25 april, 2024 med temat Samverkan mellan myndigheter och näringsliv för den gröna omställningen och resiliens.

Processer

Uppdrag, hur tydligt och synligt är det ur regeringens förväntan? ”Vi har inte mandat att inte agera”. Vi kan råda över vårt hur, vilket blir vårt mandat. Riktningen finns redan i målen.

Ledarskapet

Vad betyder det svenska ledarskapet? Utsläppen har minskat samtidigt som BNP har fördubblats. Vi kan bidra till att skapa arbeten och ha tillväxt på samma gång. Dock behöver resurseffektivitet lyftas mer på en holistisk nivå. Modet i ledarskapet är viktigt för att bygga resiliens - Vi måste agera nu och våga prova, vi kan inte vänta på tydlighet, gör vi misstag får vi lära oss av misstagen, göra om och göra ”rätt”. Det kräver mod i ledarskap och det kräver kompetens.

Hållbarhet

Den sociala hållbarheten är lika viktig som ekonomisk och miljö. Att se sig som inkluderad skapar goda synergier och är en central del av det holistiska sammanhanget. För att lyckas med inte bara med den gröna omställningen som sker med full kraft utan också i den större samhällsomställning som vi är mitt uppe i, är ledarskap genom partnerskap en hörnsten. Detta innebär stora möjligheter för ett av nyckelorden samverkan. Det behövs samverkan för att skapa systemkompetens för att se helheten bland alla delar.

Övrigt

Svenskt näringsliv ser gärna en fortsatt samverkan med GD-Forum och med enskilda myndigheter som ingår i forumet då målen är gemensamma för både näringsliv och myndigheter.

Sammanställning gruppdiskussioner

Omställningens processer

- Hur kan vi nyttja rådande strukturer, planer mm. för att ställa om? Behöver vi nya verktyg? I såna fall inom vilka områden? Inkl. styrmedel och myndighetsuppdrag.
- I spåren av omställningen vad behövs runt om kring och hur ser vi till att det adresseras?
- Vad fungerar smidigt och bra i dag, hos myndigheten och hos företag?
- Exempel på hinder i vägen för smidig och bra process, hos myndigheten och hos företag
- Förslag på förändringar för att möta hindren: Hur kan samverkan mellan myndigheter, näringsliv och andra aktörer öka? Vem gör vad och hur gör vi det bäst i samverkan? One size fits all? Eller skillnader i plats och förutsättningar? Vad behöver justeras hos myndigheten, företagen eller på annat sätt?
- Resultat: Exempel på "best-practice", exempel på justeringar/nya sätt att arbeta mm.
- Önskescenario hur ser ett sådant ut?

Bord 1

Behov av starkare styrning - uppdrag som styr mer mot samverkan näringslivet och tvärasektoriellt/Agenda 2030

- Ju starkare styrning desto bättre. Uppdrag i RB/RU.
- Kanske använda myndighetsdialogen mer, kan vara väg fram i sådana här mer diffusa/komplexa frågor.
- Tydligare signaler om att vi ska samarbeta, få armkrok.
- Vikten av systemsyn, förståelse för vilka som behöver vara med. (Kan vara svårt i organisationer präglade av stuprör.)
- Ange syfte och problemformulering i uppdrag.
- Det är ofta svag styrning för det horisontella.
- RK behöver tänka mer innovativt och långsiktigt.
- Det behövs mer dialog inom RK och mellan departement.
- Signalerna nu mer att backa till kärnuppdragen och släppa sånt som Agenda 2030.
- Få har uppdrag Agenda 2030 nu.

Nyttja engagemang i organisationen

- Yngre nya medarbetare kan ha förväntan att vi ska arbeta med hållbarhet, kan vara en bra drivkraft. Gör oss också till attraktiva arbetsgivare.
- Använd nyttja entusiasm som finns.

Hitta sätt att möta företag

- Samverkan med näringslivet nytt utforskat fält för flera myndigheter.
- Ge råd om hållbarhet samtidigt som en myndighet ger bidrag (nudging). Men inte helt lätt att veta vad vi kan ge för råd om det inte nämns i uppdraget. Krävs då lite mod.

Samverkan – mer innovativt och dela erfarenheter mellan myndigheter

(horisontellt/vertikalt)

- Länsstyrelsen mycket erfarenhet av samverkan inom hållbar utveckling med näringslivet, i ex. olika regionala råd. Företag engagerade i länsstyrelsens strategier föranledda av uppdrag inom miljömål, energi/klimat m.fl.
- I samverkan om hållbar utveckling med näringslivet viktigt att koppla till aktuella frågor av relevans för företagen: beredskap, elektrifiering...
- I Sidas nya biståndsarbete i syfte att effektivisera detta (ex. Power Africa) gör man samarbetspartners till delägare och kopplar ekonomi till samverkan.
- Kan vi i ex. omställningen i norra Sverige dra lärdomar av Sidas bistånd i Afrika? Modern bygdepeng inspirerad av Power Africa?

Mer forskning och utveckling

- FoU-medel till fler myndigheter.
- Innovation kopplat till lagstiftning/regelutveckling.

Bord 2

- Alla kan göra sitt, många kan vara en aktiv del i en större process. Ta ansvar för ”vad är min bit”
- Regelförenkling – vad kan tas bort? Göra detta systematiskt och som rutin
- Olika hur man vill och kan bidra i samhällsutvecklingen. Skapa acceptans för förändring. Vi måste på djupet förstå hur transformativa processer påverkar människor.
- Exempel på ansvar som tas gemensamt, t ex grodornas väl i Södertälje
- Spara resurser genom att jobba tillsammans
- Kommunicera medvetet för att öka förståelsen för varandra.
- Gå med i projekt, liknande Impact Innovation och delprojektet SustainGov som lär ut hur man involverar målgrupp, skapar policylabb för regelförändring, styrningsfrågor
Utnyttja sådant mycket mer för att förändra våra interna synsätt samtidigt med ”befolkningens”
- Lyssna mer! Exempel från arbetet med att öka biologisk mångfald i jordbruk. Ängsblommor såddes i diken och angränsande ytor till åkrar för att skapa mångfald. Uppfattades av många traditionella jordbrukare som att man förstör och förvildar prydliga gårdar genom att så ogräs.
- Kulturkrocker – förstå andra utifrån var de befinner sig

- Motverka motstånd genom mer kommunikation
- Sätta mottagare i centrum, och se nätet runtomkring (systemiskt)
- Kan fler bilda one stop-shops? Gå samman för att förenkla.
Myndighetssamverkan i exempel verksam.se för att starta företag. Fördel att också vara väldigt konkret och definiera konkreta behov.
- Liknande borde funka även inom energiplanering. Metodmässigt har myndigheter stor verktygslåda och kan lösa ut målkonflikter tidigt genom att involvera intressenter och skapa en gemensam berättelse om vart man vill nå och vilket problem som ska lösas.
- Regional avgränsning är helt ok om det blir för stort annars. Fokus på att möjliggöra agens och inte stanna upp.
- Läkemedelsverkets proaktiva tillståndsgivningsmetod lyftes som best practice, liksom Skatteverkets resa från fruktad fogde till uppskattad serviciemyndighet
- Jobba mer med bemötande generellt.
- Arbeta tillsammans för kompetenshöjning genom systemsyn.
- Sätta sig från början vid samma bord. Samma mål eller riktning måste finnas. Vilket problem ska vi lösa? Involvera kommun i alla energifrågor
- Bygglov snabbare med telefonsupport när man fyller i. exempel på fungerande förenkling
- Konkret utgångspunkt behövs, vad är utmaningen? – vara överens om det
- Expertrollen kan ge falsk trygghet/legitimitet även när vi gör fel. Aldrig sluta påminna oss om vilka vi är till för.
- Energiområdet växer hela tiden. Även exportsidan behöver ny kompetens. Unga utgör risk, vi letar seniora som inte alltid finns
- Förenkling är regeringens fokus. Det ska vi leverera på, men det borde gälla dem också.
- Vi kan föreslå vad regeringen ska ge oss för uppdrag. Använda det!
- Kunddriven utveckling. Vi är till för andra. Transportstyrelsen styr över dem som äger fordon/redare/6000 fartygslicenser. Utnyttja dem i utvecklingen av myndigheten. Även tillsynsmyndighet för Trafikverket – vara noga med att ta reda på hur det fungerar för dem
- Våga pilota mycket mer! Även om det blir fel ibland.
- Sense of urgency – hitta en gemensam grund i det och få upp farten. Exempel med tysk samverkan kring bygget av en ny hamn efter Putins attack på Ukraina. Det gick historiskt snabbt!
- Demokratisk/rättssäkerhetsaspekt finns också. Det får inte gå alltför fort, viss tröghet i systemen måste vi ha för att det ska bli rätt
- Vi behöver en annan/ny transformativ berättelse.

Bord 3

Offentlig upphandling; utmaning/problem:

- Få in anbud (kan vara utmaning för kommuner)
 - Samverkan mellan kommuner kan underlätta
 - Kan innebära målkonflikter
 - Samverkan med näringslivet/leverantörer kan underlätta (t ex kravformulering)
 - Harmonisering av krav kan underlätta
 - Här finns stöd från Upphandlingsmyndigheten
 - Nationella upphandlingsstrategin finns, men inte bindande för kommuner och regioner
 - Frågorna måste lyftas och koppla till ändamålsenlig styrning och ledning
 - Prioritering måste göras i kommunerna
 - Måste finnas någon ansvarig
 - Måste finnas kapacitet att använda och ta till vara den kompetens som finns inom och utom organisationen
 - Kompetens finns hos upphandlingsmyndigheten
 - Kammarkollegiet behöver stärkas (motsvarande ADDA för Lst)
 - Bidrar med helhetsperspektiv
 - Omsätta kompetens
 - De behöver ges instruktioner som bidrar till att göra lika (styrning och ledning)
 - Nya och skarpere regleringar

Kompletterande anteckningar:

Upphandlingsmyndigheten

- Stöd och kunskap kring upphandlingar, ger inga tillstånd eller tillsynsmyndighet
- Samverkan olika aktörer kring inköp/upphandlingar, svårt mindre kommuner att få anbud – konkurrensutsätta (gå ihop), främja det lokala näringslivet
- Länsstyrelsen ex. på kommuner som gått ihop för att upphandla kopplat till cirkulärt
- Är det kompetens eller kapacitetsbrist (samverkan intern) eller stärka

Kammarkollegiet

- Upphandling sett som administrativ bisyssla istället för att nå mål (integreras brett)
- Nya och skarpere instruktioner regeringen och mål för inköp för att få alla att göra något
- Harmonisering av kravställan

- Samverkan mellan myndigheter
- Dela resurser (ex. kommuner)
- Kommuner och regioner omsätter 900 miljarder vilket utgör 80 % av alla upphandlingar
- Styrning och ledning – prioriteringar
- Samverkan med näringslivet (Länsstyrelsen har erfarenheter som kunde delas nationellt).

Tillståndsprovning

- Sektorsansvar ger stuprör
- Sektorsmyndigheterna borde behöva bidra till framkomlighet för centrala frågor och mål
 - Inte enbart svara nej, utan snarare ”ja, men då krävs...”
 - För angelägna frågor inte möjligt att bara neka, utan krav att ge alternativa förslag på hur det skulle kunna göras
- Prioritering
 - Viktiga ärenden får snabbspår
- PRÖVA!
- Framtunga process
 - Målbild att godkänna alla ärenden som kommer in
 - Proaktivt arbete så att alla ärenden är så väl förberedda att bara de som kan godkännas kommer in
 - Iterativ process med rådgivning (resurskrävande)
 - Ökad förståelse genom proaktiv vägledning
- Använda digitalisering som stöd i bedömningar
- Utbildning i provningsprocess – tydliggöra ”Vad kan vem påverka”
- Bygga tillit genom samverkan mellan näringsliv, konsulter och Lst

Kompletterande anteckningar:

- Länsstyrelsens miljöprovning, ärenden kopplat till ex. grön omställning
- Utbildning näringsliv, kommuner – anpassa för olika aktörer
- Utbildning: hur vi ser på miljöprovning (näringsliv/konsulter – de som Länsstyrelsen möter i processen – tillit mellan näringsliv och myndigheten – om ni talar illa om oss, istället transparens)
- Möta genom förändring av arbetssätt – prioriteringsfråga (teambaserade arbetssätt, 1:a handläggare och andra handläggare – kräver trygga medarbetare, att få göra fel)
- Tidiga samråd, ex. batterifabrik – möta en mindre grupp för rådgivning)

- NV: målsättning, ”Vi ska bara få in ansökningar som vi kan bevilja”, möta upp med tidigare dialoger
- Spara resurser av att inte få in sena ansökningar, eller ansökningar som måste omprövas
- Alla kan göra sitt. Myndigheter.
- Kompensatoriska åtgärder – ex. havsbaserad vindkraft, alla sitter för sig, sjöfart/fiske/vindkraft - inte system – släppa att bara ha ett sektorsansvar. Vara med och bidra – vad kan ni bidra med?
- När det är angeläget hur kan ni bidra? Länsstyrelsen gick före i Halland. Havs- och vattenmyndigheten hade kunnat ha bidragit.
- Sektorsmyndigheter behöver få i sitt uppdrag att bidra till framkomliga vägar, i vissa centrala lösningar RB och instruktioner. Regeringen, ökad elproduktion, grön omställning.
- Ledarskap och mod att pröva

Bord 4

Myndigheter känner att de sätter käppar i hjulet för den gröna omställningen i tillståndprocesser, saknar uppdrag att agera proaktivt och konstruktivt. Hur blir vi möjliggörare samtidigt som vi ser till att det "blir rätt"?

Redan när ett företag visar intresse för en etablering, ska olika myndigheter vara representerade vid bordet för att det inte i ett senare skede ska bli ett "nej". Det kräver resurser och prioriteringar. Vi måste enas om prioriteringsmekanismer för vad som sägs bidra till den gröna omställningen och vad som är mest brådskande/ger mest effekt. Stora investeringar, nationell/lokal samhällsnytta. EU-taxonomin kan avgöra om en verksamhet eller en investering är grön. Kan utvecklas till en grön gräddfil.

Samverkan lyfts som centralt medel. Varken majoritetsbeslut eller konsensusbeslut. Resonera sig fram till lösningar.

Samverkan mellan myndigheter - inte släppa frågan när det gäller något utanför ens rådighet.

Men det krävs att myndigheterna får den typen av uppdrag från regeringen.

Vi sitter fast i en förvaltningsmodellen med myndigheter, länsstyrelser, regioner och kommuner.

Politikerna borde skapa mer "Sense of Urgency" - vid årliga öppningen av riksdagen, vid regeringsförklaringen - vara mycket tydligare och mer konkret om att det krävs omställning NU och vad vi ska göra!

Funderingar om förvaltningsmodellen och det kommunala vetot. Viktigt att arbeta med inkludering för att minska motstånd och bygga acceptans, jobba med förändringsledning.

Goda exempel:

- Göteborgs stad och arbetet med Gröna Resplaner - samlar alla intressenter. Drar in fler nyckelpersoner vid behov. Aktörer ska veta direkt vad som krävs, vilken typ av åtgärder som krävs tills nästa gång. Återkom först när det är åtgärdat.
- Luftfart: tog fram en nationell standard för tillståndsprocessen. Varje miljötillstånd var en kamp, där domstolarna dömde olika, ex. hur vi ska beräkna bullret? Finns utmaningar kvar, vissa otydligheter kring Luftfartslagstiftningen som är internationell och krockar med miljöbalken som är nationell lagstiftning.

Omställningens krav på ny kompetens

- Finns kompetensen för att ställa om på kort och på längre sikt? Vilka behov ser vi på kortare och längre sikt?
- Hur fungerar samverkan i dag, mellan myndigheten och företag, vad gäller behov, utbildning, kompetensförsörjning mm
- Exempel på hinder i vägen för smidig och bra process, hos myndigheten och hos företag
- Förslag på förändringar för att möta hindren:
- Hur kan samverkan mellan myndigheter, näringsliv och andra aktörer öka?
- Vem gör vad och hur gör vi det bäst i samverkan?
- Vad behöver justeras hos myndigheten, företagen eller på annat sätt?
- Resultat: Exempel på "best-practice", exempel på justeringar/nya sätt att arbeta mm.
- Önskescenario hur ser ett sådant ut?

Bord 5

- Studenter/unga ställer höga krav idag på hållbar verksamhet, och har generellt högre kompetens än sina äldre kollegor.
- Hållbarhet är en viktig del i rekryteringen, och är del i introutbildningen. Helheten central.
- Det är tydligt att unga vill bidra till omställningen.
- Ofta fokus på det tekniska men helheten behövs, dvs systemtänk för transformation.
- Å ena sidan det tvärvetenskapliga viktigt, å andra sidan behövs också spetskompetens i vissa områden. Samarbetet mkt viktigt för att undvika missförstånd.
- Bland svårt för myndigheterna att ta vara på kompetensen. Tex anställs hållbarhets-strateger. De jobbar ofta ensamma, med oklar nytta, svårt att nå ut.
- Det underlättar om de strategiska frågorna också hanteras i team.

- Styrning av organisationen sätter ibland käppar i hjulet.
- Myndighetens uppdrag spelar roll, vilka delar som ingår i kärnverksamheten.
- På vissa myndigheter stor samordningskompetens och sakkunskap men ibland svårt med gränser/bryggor
- På andra myndigheter har inte dessa frågor tidigare varit så ”heta” men nu allt mer fokus på omställning och hållbarhet.
- Svårt med rekryteringen. Här bör myndigheter kroka arm och samarbeta.
- Kompetensbrist för omställningen i norr. Arbetskraft behöver attraheras.
- Högkvalificerad arbetskraft finns men för att lyckas behövs också människor som arbetar med kommunal service o dyl. Det införda lönegolvet försvårar ytterligare.
- Vi behöver samarbeta kring detta, vad kan vi göra tillsammans undrar arbetsförmedlingen. T ex AF och Migrationsverket. Styrningen sätter käppar i hjulet.
- Stuprör inom Regeringskansliet.

Bord 6

Kompetensen finns inte i norr idag. Personer finns men inte med rätt kompetens. FHM tittar på folkhälsa till Komvux är en konstaterad kunskapslucka.

Omställningen kräver kritiska råmaterial Cobolt finns i Kongo men hur kan SIDA arbeta för att det ska kunna komma på plats, möta företagens behov och förutsättningar.

Vad krävs för att människorna ska vilja bo i Norrland? Attraktiva samhällen, bostäder behövs och vad det innebär. Gröna kreditgarantier kan inte ges för att tex bygga bostäder eller skapa samhället. Det krävs en helhetslösning.

Norra Sverige har befolkats en gång. Ludvika har rekryterat från Indien.

Trend att leva närmare naturen

Nytt finnmarkprogram, skattefrihet

Man jobbar intensivt för varje potentiellt anställd H2

Beredskap för att ta emot olika grupper

Teknisk kompetens behövs men offentlig sektor måste också utökas.

Konkurrerar man om samma kompetens i hela Sverige?

Utbildar vi rätt i Sverige? Hur motiverar vi både till flytt och till ”rätt” utbildning?

Handels ligger bakom många framgångsrika företag, var finns affärsutvecklingskompetens idag?

Ams och oms; 80 90talet. En omvändning av hela grupper?

Systemkunskap och ledarskap krävs

Politiken behöver ta fram en vision för omvandling på ett tydligare sätt än som finns på plats.

Dialog med näringslivet. Vad erbjuder de för mervärde?

Subventioner för de som flyttar.

Ökat kompetensflöde som stannar när individen flyttar.

Rekrytering av kompetens utomlands kräver strukturer för medföljande.

Hur funkar samverkan i Skellefteå? Vad skulle de säga? Sammanhållet stöd från myndigheter, en väg in med verksamt.se som förlaga, enkla kontaktvägar. Inför inflyttningsgeneral i varje län som erbjuder ett inflyttningspaket.

Bord 7

Utmaningar:

- både brist på arbetskraft över lag (befolkningsunderlag)
- brist på individer med rätt kompetens
- konkurrens inom beredskapsbranschen (cybersäkerhet mm)
- konkurrens om signaltekniker. Särskilt i norr.
- ungdomar väljer andra utbildningar än de yrken där det är brist för den gröna omställningen (ex saknas kompetens inom skogsbruk, lantbruk, geologer, tekniker)

Lösningar/best practice

- använda sig av geo-data, flera myndigheter går ihop och gör reklam
- samverka med gymnasiet, studiebesök etc för att öka kännedomen och attraktiviteten
- egna utbildningsprogram/traineeprogram inom ramen för myndighetens verksamhet för att säkerställa kompetensförsörjningen (bl.a. Luftfartsverket, Trafikverket)
- dela resurser i ett myndighetsnätverk – olika myndigheter kan låna personal av varandra (ex Västernorrland)
- slå håll på myter såsom att en viss bransch är mansdominerad

Höjd beredskap för ökad resiliens

- Exempel på vad som fungerar smidigt och bra i dag, hos myndigheter och hos företag
- Exempel på hinder i vägen för smidig och bra process, hos myndigheter och hos företag
- Förslag på förändringar för att möta hindren:
- Hur kan samverkan mellan myndigheter, näringsliv och andra aktörer öka?
- Vem gör vad och hur gör vi det bäst i samverkan?
- Vad behöver justeras hos myndigheten, företagen eller på annat sätt?
- Att höja beredskapen och samtidigt behålla konkurrenskraften, går det ihop? Eller vad krävs för att möta den utmaningen?
- Resultat: Exempel på ”best-practice”, exempel på justeringar/nya sätt att arbeta mm.
- Önskescenario hur ser ett sådant ut?

Bord 8

Mycket fokus på beredskap hos alla myndigheter

- Statliga ramavtal har inte tagit höjd för beredskap och det behovet alla myndigheterna nu har
 - I detta behövs det Kammarkollegiets stöd
- Behövs bredare informationskanaler för att dela lärdomar och erfarenheter
- I rollen av beredskapsmyndighet krävs samarbete; vi måste se till att följa säkerhetsskyddsregler och anpassade varor och tjänster
 - SÄPO stöttar inte oss med detta – vi får bara bakläxa, men inte vägledning. Detta skapar en enorm tröghet. Vi är många myndigheter som stängas med likadana utmaningar
 - En utmaning i detta är även beroende på vilka som ser sig som stödfunktioner inom myndigheten
 - Man lägger mycket fokus och resurser på samma saker på flera myndigheter
- Det behövs hjälp med att komma igång med planering för krigshantering hos myndigheter
 - På vilket sätt ska vi kunna göra den kompetenshöjningen?
- En utmaning inom flera områden förutom beredskap är att myndigheterna har svårt att ta hjälp av varandra – det är många som uppfinner samma hjul på nytt
 - Måste dela mer med sig av varandra – men hur kommer vi dit? Jättemycket arbete med att skapa samarbetsarenor internt på myndigheterna.
 - Utmaningen är att se de långsiktiga fördelarna jämfört med de kortsiktiga
 - Det måste bli tillåtet – och kulturellt accepterat - att fråga från andra myndigheter

- Positiv inblick (Bolagsverket)
 - Försörjningsberedskapssektorn funkar väl att samarbete med varandra
 - Även LST kommit långt med samverkan
 - Men hur kommer krisen se ut? Ingen vet ju – men vi kan se från pandemin att vi är duktiga på att samverka när man måste
- Övningar är bra – men löser inte hela frågan
- Best practice:
 - Under sommaren 2024 var det först torrt sedan regnade rejält, sedan kom även svinpesten – man hade övat och därmed kunde lätt agera – man avlivade många djur och begränsade människors rörlighet, men det gav resultat: tydligt och effektivt agerande tillsammans med offensiv kommunikation
- Viktigt att tänka på hur ser en normal krigssituation ut: tex du har el 40-60 procent av tiden osv. – dvs behöver inte slänga sig in i skogen för 3 månader
 - Viktigt att titta på Ukraina
 - En best practise: att ha saker i molnen har räddat Ukrainas information
- Alla våra lösningar är och kommer att vara beroende på privata aktörer
 - Vi vet tex att det inte finns tillräckligt med tankbilar för att försörja bränsle som reservkraft i händelse av kis/krig
 - Kommunerna helt beroende på externa aktörer
 - Man får inte krigsplacera externa aktörer – trots att vi har beroenden
- Bra exempel:
 - Post- och telestyrelsen: pratar mkt med aktörer inom telekom-branschen
 - Finns en intensiv diskussion
 - Branschen gått före – myndigheterna följer
 - Lärdomar: branschen kommer från ett marknadsstyrt förhållningssätt
 - Myndighetssidan når inte hela vägen fram med alla frågor men har haft en bra diskussion
- Statens fastighetsverk
 - Har en del kontakt med andra myndigheter
 - Beredskapsförmågan och – arbetet beror mkt på vilka hyresgäster man har
 - Tar tid att bygga upp dialog – händer inte snabbt, så man måste tänka långsiktigt
 - Kommer mer och mer klimatanpassningsfrågor
- LST Dalarna
 - Uttalat ansvar inom beredskapsfrågorna
 - Har ett näringslivsråd
 - Blir det störningar, kallar man in rådet

- Många myndigheter behöver hjälp från centrala myndigheter tex på hur mycket man måste ha mat i lagren
- Ansvariga för geografisk samverkan med kommunerna
- Är med på många kampanjer och sprider kunskap – mycket handlar om att samarbeta med kommunerna
- SGU
 - Kommer kanske bli beredskapsmyndighet – kommer då behöva samarbeta inom dessa frågor
- MSB
 - Korskopplingar mellan sektorer och mellan myndigheter i sektorer och hur man får hela systemet att hänga ihop – i arbetet med beredskapssystemet försöker se till att systemet hänger ihop i olika nivåer
 - Vi måste också prata om hur mkt samverkan kostar – effekten som vi får ut från samverkan är jätteviktig att synliggöra
 - Klimat – i en ny strategi har MSB pekat ut vissa sektorer som särskilt sårbara
 - Hur ska man få snabb info angående krissituationer ut till polisernas fickor, där de har tillgång till snabb information
 - Lokalisering – att få ett riksintresse skyddat på ett särskilt sätt – viktigt att få alla att förstå att detta är viktigt
- Högskoleperspektivet:
 - Finns en arbetsgrupp som jobbar på att få till en plattform på hur vi kan få ihop en kunskapshöjning i beredskapsfrågorna
 - Förutsättningarna för forskning har förändrats – vi har snabbt fått en fokus på säkerhetsfrågorna – på vilket sätt bör vi vara försiktiga med att samarbeta med forskare och forskningsinstitutioner utanför EU: EU har lagt ut rådsrekommendationer som kommer snart implementeras av oss
 - Svårt att säga hur mycket forskarna och projekten för tillfället tar höjd för detta

Bord 9

Behov av starkare koordinering – mellan myndigheter och mer samverkan näringslivet och tvärsektoriellt/Agenda 2030

- I dag ett delat ansvar – länsstyrelser, myndigheter, regioner, kommuner. Här behövs en ”Sverige-process” som används lika vid beredskapsplanering över landet.
- Otydlighet vad gäller samverkan med näringslivet: är det med branschorganisationer eller ska vi samverka direkt med enskilda företag? Oklart.
- Näringslivet vill hjälpa till. Frågor som kommer till myndigheterna handlar om ”vad kan vi bidra med”? Frågan är hur fånga detta utan ny lagstiftning på plats?

- Uppdaterad lagstiftning för att möta dagens behov inte på plats ännu. Nuvarande lagstiftning inte anpassad för nya förhållanden. Ett glapp.
- Kostnads-/lönsamhetsfrågor är en utmaning i samverkan med företagen. Konkurrensneutralitet centralt.
- Elefanten i rummet vad gäller samverkan med näringslivet: hur ser finansieringen ut? Vem ska betala?
- För finansiella tjänster finns väl etablerade former som samverkan mellan myndigheter och privata företag. Detta har integrerats i beredskapsarbetet. Det finansiella flödet ska fungera och genom att bygga på tidigare strukturer är formerna för samverkan redan integrerade för att möta den aktuella situationen.
- ”Framsyn” efterfrågas – gäller generellt i omställningen och inom beredskap: Om vi gör omställningen, vad kan vi då få för samhälle? Hur ser ett önskat läge ut?

Mod och acceptans för flexiblare tolkning i avvaktan på ny lagstiftning

- I väntan på ny lagstiftning krävs möjligheten till flexibel tolkning. Det måste vara ok att ”gå emot” rådande praxis, även innan regelverkets ram är på plats.
- Mod och stöd/acceptans för att våga ta beslut utanför rådande praxis krävs.
- ”Soft skills” för att säkerställa mod i ledarskapet.

Övningar

- Övningar är centralt. I dag sker många övningar, ofta nationella/centrala. .
- Det behövs också fler mindre övningar, med företag, för att öva scenarier, testa system etc. Det kan t ex handla om hur nyckel-medarbetare ska kunna ta sig till jobbet.
- Det behövs också övningar på regional respektive lokal nivå, t ex kring matförsörjningen lokalt.
- I dag är arbetskraften mer rörlig, det är också fler konsulter samt mer utländsk arbetskraft under kortare tider. Konstanta övningar är därför viktigt.
- Inspiration kan hämtas från Finland.

Kompetens i omställningen (och för beredskap)

- Stort skifte när investeringar ska ställas om enligt nya regelverk mot ett mer hållbart samhälle, där styrelse, medarbetare, rådgivare med flera ska förstå risker och möjligheter. Detta gäller också på den finansiella marknaden.
- Alla på myndigheterna behöver en grundkompetens i frågorna. Även företagen behöver ha en grundkompetens. Här bör vi värna omställningsorganisationerna för ”re-skilling”.
- Dela mer kompetens mellan företag och myndigheter och akademien – bättre utbyte, för kompetens och förståelse för varandra.

- På kort sikt är utländsk kompetens helt avgörande i Norrlands-satsningarna. För att detta ska kunna realiseras krävs beslut från flera myndigheter med olika kompetens. Här behöver staten kunna matcha behoven bättre och det behövs en bättre infrastruktur med samordnad process för att det ska fungera smidigt.
- På lång sikt bör Sverige kunna bli mer självförsörjande på kompetens.
- Attraktiviteten på orterna är viktig. Boende, kulturutbud, samhällsservice, alla dessa delar är viktiga för att attrahera kompetens.
- Det behövs också nya regelverk t ex kring cirkulär ekonomi. När näringslivet ställer om, ska t ex restflöden tas om hand.
- Nya material, nya substanser etc kräver också nya regelverk som inte finns på plats, ett exempel är kring labbodlat kött.